

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB ZA

Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Predlagatelj in kontaktna oseba:	Naslov in telefon (izbirno):	Datum:
Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ)	Trubarjeva 2, Ljubljana	11.9.2025
Kontaktna oseba: dr. Sonja Jeram: [REDACTED]		
Zastopnik: izr.prof. dr. Branko Gabrovec, generalni direktor		

Splošne pripombe

Predlagamo celovito prenovo zakonodaje na področju varstva pred hrupom v okolju. Prenova naj bo izvedena v okviru raziskovalnega projekta, ki bo potekal v sodelovanju strokovnjakov različnih strokovnih področij ter vseh relevantnih deležnikov, na katere se zakonodaja nanaša, vključno s predstavniki zainteresirane javnosti.

Šl. člena in odstavek	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
Člen 2 2(7)	»ga povzročajo ladje«	Besedilo naj se črta. Uredba naj hrup ladijskega prometa vključi med viře hrupa.
Člen3 2	»Leq«	Kazalnik naj se določi bolj natančno, na primer LAeq,T, kjer A pomeni način vrednotenja hrupa, T pa pomeni časovno obdobje izračuna.
Člen 3 7,8,9	Definicije kazalcev hrupa Ldan, Lvečer in Lnoč so v Uredbi o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju definirane drugače.	Če gre za nov kazalnik hrupa, naj se spremeni kratica kazalnika, sicer naj se uporabi enake definicije kot v omenjeni uredbi PRLOGA1/1.
		Za nove kazalce hrupa naj se pripravijo ločene preglednice v PRLOGI 1 k obravnavani uredbi, da bo jasno razvidno katere mejne vrednosti in kazalci so uporabljeni v katerih primerih.
Člen 3 13,22	Termin »mednarodno letališče« zamenjuje definicijo za »Veliko letališče«. Zamenjava ni utemeljena.	Definicije virov hrupa (cestni, železniški, letalski promet, ...) so se spremenile po uskladitvi slovenskega pravnega reda z Direktivo 2002/49/ES o ocenjevanju in upravljanju hrupa v okolju. Sprememba je bila tudi leta 2018 utemeljena kot prilagajanje omenjeni direktivi. Potrebe po taki spremembi definicij virov hrupa

	direktiva ne navaja. Direktiva določa kriterije za vire hrupa, za katere je treba na evropskem nivoju z enotno metodologijo pripraviti strateške karte hrupa, na podlagi katerih se pripravi ocena bremena bolezni v EU zaradi hrupa (predvsem hrupa prometa in industrije) in Akcijski načrt zmanjševanja hrupa v okolju. Hrup naj bi se postopno in dolgoročno z različnimi ukrepi zmanjševal tako, da bi se zmanjšalo število prebivalcev, ki živijo v bivalnem okolju kjer hrup presega 55 dBA za kazalec L_{dn} in 50 dBA za kazalec L_{noč}. Smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018 posebej za namen direktive 2002/49/ES povzema znanstvene izsledke o vplivih hrupa na zdravje ljudi in navaja ravni hrupa za posamezne vire, ki že lahko povzročijo negativne vplive na zdravje in počutje ljudi ter na kakovost bivalnega okolja. Termin »mednarodno letališč« v predlagani uredbi pomeni, da bodo za letališča Ljubljana, Maribor in Portorož veljale mejne vrednosti za »velika letališča« v trenutno veljavni uredbi, kar pomeni 7 dB višje mejne vrednosti. L_{dn}, ki ga bodo morala spoštovali »mednarodna letališča« bo zdaj 65 dBA v primerjavi z trenutno mejno vrednostjo za omenjena letališča, 58 dBA. S sprejemom Direktive 2002/49/ES se je Slovenija zavezala k postopnemu zmanjševanju hrupa v okolju, kar je v nasprotju s predlagano spremembo. Glede na novo definicijo za hrup letališč se zdi, da je bila v preteklosti usklajitev z direktivo nepotrebna, zato predlagamo, da se kriteriji odpravijo pri vseh virih hrupa. Predlagamo definicije s termini na primer »hrup cestnega prometa«, »hrup železniškega prometa«, »hrup letalskega prometa«, »hrup pomorskega prometa«. V nadaljevanju naj se natančno opredeli kdaj in za katere vire se izvaja monitoring hrupa. Uredba ne more izključiti virov hrupa, kot so na primer ceste, na katerih letni pretok vozil ne presega 1.000.000. Promet na taki cesti je lahko pomemben vir hrupa, če gre za večji delež tovornega prometa ali pa motornih koles.
Člen 3	Besedilo »za III. stopnjo varstva pred hrupom« naj se spremeni tako, da se glasi »za II. stopnjo varstva pred hrupom« Skladno z Uredbo o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju ter Direktivo 2002/49/ES naj bi se hrup v okolju postopno in dolgoročno

23		zmanjševal tako, da bo zmanjšano število prebivalcev, ki živijo v okolju, ki je s hrupom obremenjeno nad 55 dBA za Ldvn in 50 dBA za Lnoč. Upoštevati je torej treba tudi nižje obremenitve, to je območja II. stopnje varstva pred hrupom.
Člen 4 1 (a)	Besedilo »v širini 1.000 metrov od sredine ceste« naj se spremeni tako, da bo razdalja opisna, glede na vplive hrupa v danem geografskem območju.	1.000 m razdalja v slovenskem prostoru predstavlja zelo veliko razdaljo in v dejanskem okolju večinoma ni smiselna. Razdalja je lahko manjša, s tem da se izvedejo dodatni omlitveni ukrepi na teh območjih za zaščito mirnega okolja (zmanjšana hitrost vožnje, vzdrževanje cestišča/proge, omejitev širjenja hrupa stacionarnih virov s primerno gradnjo in dodatnimi zaščitnimi pregradami).
Člen 4 1 (b)	Besedilo »območja centralnih dejavnosti« naj se dopolni. Doda naj se », površine za vzgojo in izobraževanje in domovi za starejše osebe«	Zvočno okolje je za otroke in mladosotnike v času odraščanja in izobraževanja izjemnega pomena. Še posebej za otroke do tretjega leta starosti je pomembno, da niso izpostavljeni hrupu v okolju, ki predstavlja težave pri njihovem kognitivnem razvoju in navezovanju socialnih stikov. Za zunanje površine, kjer se igrajo in zadržujejo otroci, naj se poskrbi za najmanjšo možno obremenitev okolja s hrupom.
Člen 4 1 (c)	Besedilo »Območje zelenih površin: površine za oddih, rekreacijo in šport, parki, površine za vrtičkarstvo druge urejene zelene površine ali pokopališča« naj se briše in doda v točki (b) odstavka 1 v 4. členu predlagane uredbe.	Preživljanje prostega časa v naravnem okolju in zelenih površinah urbanega okolja je izjemnega pomena za sprostitve in obnovitev funkcij organizma, še posebej v obdobju stalnih velikih obremenitev, ki predstavljajo povečan stres za posameznike. Veliko breme bolezni, ki ga predstavljajo bolezn srca in ožila in tudi duševne motnje dodatno narekujejo skrb za ohranjanje mirnega okolja, kjer se prebivalci lahko sproščajo, regenerirajo in družijo.
Člen 4 1 (c)	Besedilo »območje gozdnih površin« naj se doda tudi v tej točki.	Za območje gozdov se lahko vsaj delno zagotovi tudi III. stopnja varstva pred hrupom ali pa celo II. stopnja varstva pred hrupom. Gozdno območje, še posebej v bližini naselij bi bilo smiselno uporabiti v namen sprostitve in rekreacije in za ta območja spremeniti stopnjo varstva pred hrupom, tako da ne ustvarjamo konfliktnih situacije na papirju, če je v naravi dejansko ni. Posebej naj se uredi izvajanje nujnih hrupnih del v takih gozdovih.
Člen 4 1 (č)	Območja kmetijskih zemljišč	Tudi za območja kmetijskih zemljišč bi lahko vsaj deloma določili III. stopnjo varstva pred hrupom.
Člen 4 3	Besedilo »v širini z vodoravno projekcijo 1.000 metrov« je treba preučiti in spremeniti, da bo v praksi izvedljivo	Ustvarjanje konfliktnih situacij (neposredni stik bolj občutljivih območij z območji IV. stopnje varstva pred hrupom je treba določiti na način, ki bo v slovenskem okolju v praksi izvedljiv.

Člen 5	Natančno je treba ločiti posamezne vire hrupa, kazalce, ki veljajo zanje in mejne vrednosti kazalcev, tako, da bo nedvoumno razumljivo, katere mejne vrednosti so predpisane.	Potrebna je razprava in usklajitev mnenj vseh deležnikov. Svetovna zdravstvena organizacija v smernicah iz leta 2018 navaja, da so za različne vire hrupa določene različne ravni, kjer ta hrup lahko povzroči enako stopnjo vznemirjenosti ali motenj spanja. Zato bi bilo smiselno razmisliti, da se ukinemo termin »linijski viri hrupa« in se uredba jasno opredeli ločeno, za vsak vir hrupa posebej. S tem bi se transparentnost uredbe povečala in se tem tudi zmanjšala različna interpretacija napisanega besedila. Za ekvivalentne ravni hrupa naj se uvede kazalec, ki bo jasno drugačen od obstoječih kazalcev hrupa. Primerno naj se uredbo spremeni in dopolni v odgovarjajočih členih, ki se navezujejo na to definicijo. Vetne elektrarne so primer vira hrupa, ki ima posebne lastnosti: ne obratuje stalno z enako močjo, značilno je nihanje intenzitete hrupa zaradi vrtenja vetrnice, v hrupu je večji delež nizkofrekvenčnega zvoka, še posebej pri novih, velikih vetrnicah >5MW se pojavlja nova težava, mehanski hrup ki ima lastnosti poudarjenega tona v nizkofrekvenčnem spektru zvoka. Za potrebe strateškega kartiranja in poročanja Evropski agenciji za okolje ter izdelavo Akcijskih načrtov se uporabljajo metode, ki so predpisane na evropski ravni in sprejete z Direktivo 2002/49/ES in njenimi spremembami. Besedilo je zelo obsežno in nepregledno. Treba bi ga bilo poenostaviti. Predlagamo ločeno besedilo za posamezne vire hrupa (posebna poglavja zakonodaje za posamezen vir hrupa, kjer je vse zajeto na enem mestu). Treba je zagotovitev, da se poiščejo vse možnosti, za zmanjšanje hrupa pri viru. Različno je treba obravnavati obstoječe stanje, kjer je pasivna zaščita pogosto nujen ukrep, od novih posegov, kjer pasivna zaščita ne sme biti prednostna. Posebno pri umeščanju novih stavb z varovanimi prostori v okolje, ki je s hrupom obremenjeno, je potrebna posebna pozornost. V primeru, ko je rešitev pasivna zaščita takih stav, bi bilo treba
Člen 6	Natančno je treba ločiti posamezne vire hrupa in opredeliti njihove akustične značilnosti. Posamezni viri hrupa, kot so na primer vetrne elektrarne, zahtevajo posebej izdelano metodologijo za oceno in napoved hrupa in možnih motenj v bivalnem okolju.	
Člen 9	Čezmerna obremenitev	

		gradnjo na takem območju odsvetovati. Bodoče stanovalce je treba seznaniti, da bivanje v takem okolju lahko povzroči negativne posledice na njihovo zdravje in počutje. Država bi morala poskrbeti, da se tovrstni posegi v okolje preprečijo (gradnja v bližini zelo prometnih cest in letališč ali obratov/naprav, ki so vir hrupa).
Člen 10 2	Zahteve za nov vir hrupa Besedilo »Nov vir hrupa ne sme povečati celotne obremenitve okolja s hrupom na območju varstva pred hrupom, na katerem je ta obremenitev pred obratovanjem novega vira hrupa čezmerna.« naj se zamenja z besedilom: »Na območja, ki so s hrupom čezmerno obremenjena, ne smemo umeščati novih virov hrupa, dokler se raven za obstoječe vire hrupa ne zmanjša pod dovoljeno mejno vrednost za to območje.«	Hrup v okolju moramo postopno in dolgoročno stalno zmanjševati, skladno s tehnično dostopno metodologijo in rešitvami.
Člen 14	Obratovalni monitoring	Obratovalni monitoring bi moral biti zagotovljen za vse vire hrupa, ki lahko povzročajo negativne vplive na zdravje in počutje ljudi.
Člen 20	Knjiga pripomb	Vzpostaviti je treba enoten, centralen in transparentni sistem spremljanja pritožb zaradi hrupa. Pritožbe je treba sistematično spremljati, obravnavati in jih upoštevati pri načrtovanju omilitvenih ukrepov za zmanjševanje hrupa v okolju.
PRILOGA 1	Mejne vrednosti se morajo zmanjšati Preglednice naj se izdelajo za vsak vir hrupa ločeno s pojasnili o čezmernih obremenitvah. Različni kazalci hrupa (dodatni kazalci hrupa) naj bodo podani v ločenih preglednicah.	Zaradi upoštevanja Smernic Svetovne zdravstvene organizacije in priporočil Evropske komisije, je treba hrup v okolju zmanjševati. Najbolj učinkovito zmanjšanje, predvsem pri novih posegih v okolje dosežemo z nižanjem mejnih vrednosti za vire hrupa, poleg trajnostno načrtovanega prostorskega načrtovanja. Treba se je približevati merilom, ki bodo zagotavljala zdravo bivalno okolje za prebivalce Slovenije. Pomembne so mejne vrednosti hrupa. Evropsko računsko sodišče je v Posebnem poročilu: Onesnaženje v mestih v EU, V mestih je zrak čistejši, vendar so še vedno prehrupna predlagala, da se - v direktivo o hrupu uvede cilje za zmanjšanje hrupa in da se določijo zavezujoče mejne vrednosti. - da se pragi poročanja o obremenjenosti okolja s hrupom v največji meri približajo tistim, ki jih predlaga Svetovna zdravstvena organizacija.

PRILOGA 2	Ocena obremenjenosti okolja s hrupom	Ocena mora biti izdelana po metodi, ki je razvita za posamezen vir hupa.
-----------	--------------------------------------	--

17. 09. 2025

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB ZA

Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Predlagatelj in kontaktna oseba:

Naslov in telefon (zbirno):

Datum:

15.9.2025

Št. člena in odstavek	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
6. člen	V prilogi 2 določiti računske metode izračuna hrupa, kot je navedeno v 6. členu li. metoda Cnossos EU. Precizno in nedvoumno tekstualno zapisati kaj ta člen predpisuje.	V prilogi 2 niso določene računske metode izračuna hrupa, kot je navedeno v 6. členu predloga Uredbe. Navedba v 6. členu da se hrup ocenjuje ali z meritvami ali s pomočjo računskih metod, ki so določene v prilogi 2 je neprecizna in tako zaveja in bi, v kolikor se precizno ne napiše, povzročala težave pri uveljavljanju pravic iz tega člena
9. člen osmi in deveti odstavek	Spremembi 9. člen da se ne bo šlo da obremenitev s hrupom ni čezmerna če ukrepi za zmanjševanja hrupa niso ekonomsko upravičeni.	Nesprejemljivo in v nasprotju z Direktivo 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami je da, kot je zapisano v osmem in devetem odstavku, se za linijski vir hrupa šteje da obremenitev okolja s hrupom ni čezmerna če so upoštevani tehnično, prostorski in ekonomsko upravičeni ukrepi za zmanjševanje emisije na viru hrupa.
9. člen deseti in enajsti odstavek	Dopolniti 9. člen s konkretno navedbo načina upoštevavanja tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičenih ukrepov za zmanjšanje emisije na viru hrupa in aktivne zaščite vira hrupa ter precizirati način dokazovanja izvedbe ukrepov aktivne zaščite vira hrupa.	Deseti in enajsti odstavek 9. člena je v nasprotju z Direktivo 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive.
10. člen	Spremembi 10. člen da za nov linijski objekt ne bo določena povečana celotna obremenitev hrupa v primerih osmega in devetega odstavka 9. člena torej da, če so upoštevani ekonomsko upravičeni ukrepi če so upoštevani tehnično prostorski ukrepi, ki so ekonomsko upravičeni se šteje kot da obremenitev s hrupom ni čezmerna. 2 točka 4 odstavka da se upošteva učinkovitost ukrepov varstva pred hrupom glede na stroške je nesprejemljiva in v nasprotju z Direktivo 2002/49/ES in s kasnejšimi spremembami Direktive	10. člen predloga Uredbe ne sledi Direktivi 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive.

3. člen Definicija pojmov v predlogu Uredbe pojem številka 22	Znižati zapisano mejo 1 000 000 vozil letno oz. 10 000 vlakov letno. Zapisano je tako da se šteje da cesta ni vir hrupa če je letni pretok vozil pod 1 000 000 oziroma da železnica ni vir hrupa če je letni pretok vozil pod 1 000 000 oziroma da železnica ni vir hrupa če je letnih prevozov z vlaki manj kot 10 000 vlakov	Zapisano je tako da se šteje da cesta ni vir hrupa če je letni pretok vozil pod 1 000 000 oziroma da železnica ni vir hrupa če je letnih prevozov z vlaki manj kot 10 000 vlakov, kar ni v skladu z Direktivo 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive.
5. člen	Mejne vrednosti kazalcev hrupa kot so navedene v tem členu in kot so navedene v prilogi 1 so višje kot jih predpisuje Direktiva 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive in so bistveno višje kot za mejne vrednosti kazalcev hrupa priporoča WHO, kar je nesprejemljivo. Vrednosti je potrebno znižati na številke kot jih priporoča WHO.	Mejne vrednosti kazalcev hrupa kot so navedene v tem členu in kot so vrednostno prikazane v prilogi 1 so višje kot jih predpisuje Direktiva 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive in so bistveno višje kot za mejne vrednosti kazalcev hrupa priporoča WHO, kar je nesprejemljivo in jih je potrebno znižati.
Splošna pripomba na predlog Uredbe	Direktiva 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive ni v celoti in ni zadostno uvedena v slovenski pravni red čeprav je Republika Slovenija kot članic EU sprejela takšno zavezo. Nesprejemljiva je dolgoletna neaktivnost države Slovenije na področju uvajanja direktiv in predpisov EU.	
Splošna pripomba na predlog Uredbe	V predlogu Uredbe so izpuščena področja, ki jih sicer obravnava Direktiva 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive kar je potrebno dopolniti torej spremeniti predlog Uredbe.	
Splošna pripomba na predlog Uredbe	Direktiva 2002/49/ES s kasnejšimi spremembami Direktive govori o sodelovanju javnosti pri pripravi operativnih programov varstva pred hrupom (akcijski plan) od samega začetka in na vseh stopnjah ta osnutek Uredbe pa ta del pomanjkljivo obravnava kar je potrebno spremeniti in dopolniti.	

